

Notat om:

Konvertering af 'understøttende undervisning' til 'to-voksen-ordning'

Hvad siger loven?

Ifølge den gældende folkeskolelov, skal eleverne både modtage fagopdelt undervisning og understøttende undervisning, der giver mulighed for at styrke den faglige læring, gennem anden undervisning end den fagopdelte. Dette er bl.a. at læse i §14b, der beskriver undervisningstiden.

I august 2015 sendte forligspartierne et "hyrdebrev" til landets kommunalbestyrelser, der beskriver mulighederne for at konvertere dele af den understøttende undervisning til eksempelvis to-lærer-ordninger.

Der er dog ikke ændret på lovgivningen for denne dispensation, der fortsat er som følger:

Folkeskoleloven § 16 b. *Kommunalbestyrelsen kan, for så vidt angår den understøttende undervisning, efter indhentet udtalelse fra skolebestyrelsen og efter ansøgning fra skolens leder godkende at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden i § 14 b, stk. 1, nr. 1, og i helt særlige tilfælde § 14 b, stk. 1, nr. 2 og 3, i op til 1 skoleår med henblik på yderligere faglig støtte og undervisningsdifferentiering for bestemte klasser ved hjælp af ekstra personale i klassen. Stk. 2. Fraviges bestemmelserne i § 14 b, stk. 1, om en mindste varighed af undervisningstiden, skal kommunalbestyrelsen tilbyde eleverne plads i skolens skolefritidsordning, jf. § 3, stk. 5, eller i et andet relevant fritidstilbud i de timer, som fravigelsen vedrører, uden særskilt betaling fra forældrene.*

Hvad understregede hyrdebrevet?

Hvad der kan synes tydeligere understreget, er muligheden for at kommunalbestyrelsen kan lade det være op til forvaltningen eller den enkelte skoleleder, at tage beslutning om dispensationen. Dette forudsætter en delegation. Hvilket fremgår af følgende afsnit i "hyrdebrevet":

"I forbindelse med reformen blev der indført en ny bestemmelse i folkeskoleloven, som giver kommunerne mulighed for at afkorte undervisningstiden ved at konvertere den understøttende undervisning til to-voksen-undervisning i fagundervisningen. Muligheden kan anvendes generelt for klasser i indskoling og for klasser på mellemtrin og udskoling med helt særlige behov. Man vil lokalt kunne beslutte at benytte muligheden, hvis det vurderes at være den rigtige løsning for at sikre klassens trivsel og faglige udvikling. Godkendelse gives som udgangspunkt af kommunalbestyrelsen for et år ad gangen, men kan fornyes årligt, hvis det vurderes fortsat at være den rette løsning. Kommunalbestyrelsen kan selv foretage hver enkelt godkendelse, men den kan også vælge at delegerer denne kompetence til forvaltningen eller til den enkelte skoleleder.

Muligheden for at afkorte undervisningstiden anvendes ikke i særlig stor udstrækning. Vi vil gerne opfordre til, at muligheden anvendes i de tilfælde, hvor skolen vurderer, at det understøtter elevernes faglige udvikling bedre end den længere skoledag. Ministeriet vil vejlede om, hvordan muligheden kan anvendes."

Opmærksomhedspunkter

Kræver stadig udtalelse og skriftlig ansøgning

Da loven ikke er ændret skal der dog fortsat skal indhentes en udtalelse fra skolebestyrelsen og afleveres en skriftligt ansøgning fra skoleledelsen, som skriftlig begrundelse for beslutningen i hvert enkelt tilfælde. Der skal laves en ansøgning pr. klasse, der indgår i dispensationen. Det er altså f.eks. ikke muligt at lave én, der gælder for hele skolen, eller en hel årgang. Dispensationen kan som beskrevet gælde for et år ad gangen, med mulighed for forlængelse.

Gælder kun ved "helt særlige behov" for mellemtrin og udskoling

Det er vigtigt at være opmærksom på at dispensationen til klasser på mellemtrin og udskoling kun kan gives til klasser med "helt særlige behov". Hvad dette nærmere indebærer synes dog op til fortolkning, men der findes i Karnovs lovsamling en note 129, der uddyber yderligere.

Folkeskoleloven § 16b, note (129) *Fravigelse kan være hensigtsmæssig, hvis der er tale om en klasse med særlige trivselsproblemer, der har sammenhæng med mobning eller med, at klassen er sammenbragt. Tilsvarende hvis en eller flere enkelte elever befinder sig i en vanskelig situation, der har betydning for hele klassen, f.eks. hvis der er store problemer med uro i klassen, som har baggrund i sociale og*

emotionelle problemer, ADHD eller lignende, hos enkelte elever i klassen.

Fravigelse kan ske for indtil et år ad gangen, men kan forlænges på grundlag af ny ansøgning med særskilt begrundelse for hvert skoleår, herunder med en redegørelse for, hvorledes en ekstra voksen i klassen i tidligere skoleår har haft betydning for klassens trivsel og faglige udvikling, og hvorfor ordningen skal forlænges.

De ekstra timer kan udmøntes ved en tolærerordning eller gennem en undervisningsassistentordning, hvor pædagoger eller andre faggrupper indgår i skolens undervisning med assisterende funktioner ved undervisning, som varetages af en lærer eller en pædagog med undervisningskompetence, jf. §29 a. Assistenten skal især have opmærksomhed på og løse opgaver med vægt på elevernes sociale trivsel, samarbejde og opmærksomhed.

Økonomi

Økonomisk er det værd at bemærke §16 b, stk. 2, om at mindskes undervisningstiden ift. den mindste varighed beskrevet i stk. 1. Her fremgår det at kommunen er forpligtet til at sikre eleverne et relevant fritidsophold (f.eks. i SFO) i det mellemliggende tidsrum, omkostningsfrit.